Regulatorn

Det elektroniska medlemsbladet för Stockholms Ånglokssällskap

December 2023

Redaktörn har ordet

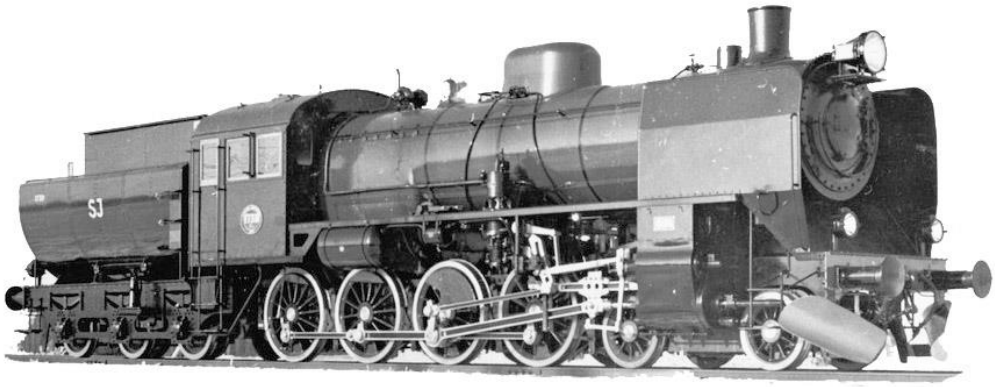
Det är väl dags att visa att SÅS faktiskt lever, det har ju varit ganska tyst under långt tid och det var senast i mars som vi kom med info den här vägen. Man kan säga att läget är lite ansträngt i år och att det är mycket som vi har att kämpa mot just nu. Vi fick ju både vatten, el och tillfart till området i Västberga via det numer försvunna Wasa Express & Åkeri AB, som lade ner sin verksamhet efter 100 år i december 2019. Sedan något år så är det nya aktörer i lokalerna, stora delar har rivits, gården grävts upp och nya byggnader har tillkommit. Fram mot våren så kommer uthyrningsbolaget Cramo att flytta in på platsen och blir då grannar med SÅS. När byggnaderna revs så försvann både vatten och el samt tidvis ingången till SÅS via Vretensborgsvägen, vilket gör att verksamheten det senaste året har fått pågå utan dessa bekvämligheter. Nu arbetar man brett på att lösa i alla fall elmatningen till vår verksamhet, vattnet får komma på sikt, för utan el vid den här årstiden så fungerar verksamheten ganska dåligt och vi har fått använda vårat elverk i vår vagn Gsh 31237 när vi behöver köra maskiner och koka kaffe. Infarten fungerar just nu ganska bra, så det går relativt enkelt att ta sig in och ut ur området. Bristen på varma lokaler och ljus är två av orsakerna till att det inte har blivit någon mer trafik i år, allt blir lite opraktiskt och svårarbetat när det är kallt och blött.

En annan orsak till att det är svårt att köra just nu ligger i att vi under hösten har haft en revision av vårt trafiktillstånd, genom ett tvådagarsbesök av Transportstyrelsen. I det stora hela såg det bra ut men vi måste uppdatera och komplettera våra regelverk innan vi kan köra. På den tiden vi körde trafik på Slakthusbanan så gick 2-3% av arbetstiden åt till byråkrati och idag är det tvärtom. Det är väl bra att ha regelverk som gör det säkert för folk att resa med oss, men tyvärr så ger man inga lättnader bara för att vi är en museiförening, alla järnvägsbolag är dragna över samma kam. Just nu arbetar våra flitiga grabbar med att uppdatera och lägga till i regelverket, bara för att vi under 2024 ska kunna köra lite mer trafik.

På grund av att verksamheten sedan en tid går på sparlåga så har vi tyvärr inte så mycket nytt att komma med, vilket gör att uppdateringarna är lite mer sporadiska just nu. Vi uppdaterar lite på hemsidan och på Facebook när vi har något nytt att komma med och vi hoppas att ni följer oss även där.

Skulle den nu vara så att ni inte vill ha medlemsbladet i er e-post omkring en gång i månaden så kontaktar ni webbmastern på regulatorn@bahnhof.se så tar vi bort din e-postadress.

Redaktörwebbmastern önskar er alla en trevlig jul och gott nytt slut på året och vi hörs förhoppningsvis snart igen! */Webbmastern Lasse Nelson*



Vi körde till Södertälje i maj

Vår senaste resa får vi nog kalla den även om det har gått många månader, för den 14 maj så körde vi trafik för allmänheten från Västberga till Södertälje. Det var meningen att vi skulle köra två turer, men på grund av en skogsbrand så tvingades vi att ställa in den andra turen. Det verkade tyvärr som om folk hade tänkt att resa med just den turen för den första turen gjordes med lite drygt 50% passagerare. Det viktiga är dock att vi gjorde resan, mycket för intäkterna men även för våra aktiva medlemmar som sliter med våra fordon, det blir ju en belöning att få komma ut och köra. Resan bjöd även på strålande solsken och man kände att sommaren var nära.











Två fordon har lämnat SÅS

Under hösten så har två fordon lämnat verksamheten, en av dessa var ångloket K4 793 kring vilken SÅS bildades 1974, men även vagnen VBHJ BCo 58 eller ”Nässjövagnen” som den brukar kallas. K4 793 har sedan starten ägts av några av SÅS medlemmar och den användes flitigt i trafiken på Slakthusbanan från 1974 till ungefär 1979 och har sedan dess stått avställd på grund av stora pannproblem. K4 793 finns numera utställd i Ljungby hos ett företag som tillverkar lastmaskiner. VBHJ BCo 58 kom till SÅS från Nässjö Järnvägsmuseum på 90-talet och skulle bli en ny resandevagn i vår trafik. Vi visste redan från början att vagnens korg var dålig och behövde stora arbeten på trästommen, tyvärr mer än vad vi hade kunnat ana. Vagnen stod länge inomhus i Katrineholms lokstall och har under sin tid utomhus stått under presenningar i Västberga. Det gjordes en grundlig utredning av reparationsbehovet och när man tittade djupare in i vagnen så var den tyvärr helt utom räddning, så illa var det tyvärr. Vagnen skickades till skrotning hos Lantz metall i Västberga under hösten efter att den plundrats på allt av användning till andra projekt. Idag är all metall nedkapad för återvinning och allt trä blev flis och senare värme.








Det enda positiva med det här är att vi nu har fått mer plats i Västberga och att vi nu kan släppa bördan med att ständigt ha ångest över att de här fordonen kanske står och förfars, nu kom de i stället till användning på olika sätt. Vi har även fått fylla på våra förråd med reservdelar som kommer till god användning i kommande reparationer av andra fordon. K4 793 kommer att målas upp framöver och sen får vi se hur dess framtid ser ut, men bättre det är att stå gömd under en presenning i Västberga.

Dieselloket V3 52 tittar fram

Som ni säkert vet så har ju SÅS en systerförening i Katrineholm, KÅS Katrineholms Ånglokssällskap, som pysslar om våra fordon. Här kommer en lite aktuell rapport från arbetet där.

Dieselloket V3-52 är i princip färdigmålat. Det återstår lite uppfräschning i förarhytten och sedan om vi orkar så ska hjul och vevstänger mm. göras rena. Detta får dock bli ett senare projekt. Den rengöring och målning som vi nu har genomfört har tagit 1½ år men det var ju visserligen en obefintlig verksamhet under den gångna vintern pga. kylan. Ni har nu chansen att se loket i sitt nymålade skick under Öppet Hus dagarna. Onsdagen den **1 november vid 11**-tiden *(ungefär)* så startar vi upp och drar in utställningsloket som stått ute hela sommaren. Viktoria ska då rulla i sin nya skepnad och jobba.
(Viktoria är smeknamnet på loket V3-52. Döpt av vår ordförande Lillemor)







Renovering pågår i vår vagn EBCo3 8116



I Västberga så pågår ju en upprustning av vår långa gröna boggivagn. Tanken är att vagnen ska få sittplatser så att den kan användas i vår trafik framöver. Vagnen var ju ursprungligen en passagerarvagn som senare blev en följevagn till en av SJ´s kranvagnar och byggdes ju om en hel del för det ändamålet. Efter SJ så hamnade den hos SKÅJ och det var därifrån som SÅS köpt vagnen för en massa år sedan. Under sommaren har arbeten gjorts på vagnens tak inför arbetet att lägga på ny takduk, tidigare har ju en boggi renoverats och även dragstången reparerats. På vagnens insida pågår bytet av dålig panel, golv och en del annat, vagnens innerväggar kommer dock inte att tas bort utan det blir tre små kupéer och ett par större. Så småningom så ska även vagnens ytterpanel få sig en omgång. Vagnen kommer att bli ett bra tillskott i vårt unika trätåg.







Det är dags att betala Medlemsavgiften för 2024

Ditt medlemskap betyder mycket för SÅS verksamhet och vår intention att bevara en del av Sveriges järnvägshistoria och att i drift kunna visa upp ett levande museum genom resor och evenemang.
Medlemskapet för 2024 är endast **250 kr/år** för fullbetalande och **25 kr/år** om du bor på samma adress som en fullbetalande medlem. Betalning sker till SÅS plusgirokonto **83 53 68–2**. Ange ditt namn och adress och om möjligt även din e-postadress, så vi kan nå dig med information om kommande evenemang och händelser i SÅS.

Blir det ont om plats att fylla i din adress och e-post så går det bra att sända ett mail med uppgifterna till SÅS medlemsregistrator Carl-Erik Olsson till e-postadressen carlerik1921@gmail.com

Vill du veta mer om hur det är att vara medlem i SÅS så kan du gå ut på vår hemsida och läsa mer, lämpligast så börjar du på den här sidan: https://anglok.com/bli-medlem/

Inbrottsvåg i Västberga under sommaren

Då Wasa Express hus revs så skapades en oväntad ingång till vårt område, vilket drog till sig nyfiket folk. Efter det så hade vi en hel rad problem med inbrott i våra vagnar. Det har stulits en del saker men värst är allt arbete med att återställa sönderbrutna dörrar och fönster. Det har gått många år sedan det var inbrott hos oss, men nu hade man fått korn på att man kan arbeta ostört mellan husen på tider när vi inte är där. Efter sommaren har dock detta lugnat ner sig, men det här är inte vad vi vill lägga ner vårt arbete på.

Vinteravställt i Västberga

Eftersom vi nu lägger ner all tid på att få i ordning på vårt trafiktillstånd så har det beslutats att vi inte kommer att köra något mer i år. Därför så har en vinteravställning gjorts med tömning av vatten och presenning över vagnar och lok som inte står under tak, det här hanns det med innan snön föll i stora mängder över Stockholm. Det arbete som pågår just nu är inomhus och då främst i vår gröna vagn.



Vad händer 2024 i SÅS?

Naturligtvis så ligger uppdateringen av vårt trafiktillstånd längst fram på agendan, men får vi ordning på det så är planerna att kunna få ihop några utfärdståg under året. Vi skulle vilja köra trafikhelg till Södertälje under maj, ta en sväng ner till Katrineholm och köra trafik där och kanske en höstresa eller Luciaresa. Innan en eventuell trafiksäsong kommer i gång så ska vi hålla ett årsmöte under mars, troligen den 27 mars, fast mer information om det kommer när det närmar sig. Vi kommer i möjligaste mån att hålla öppet på tisdagar från c:a 17.00 till runt 21.00 och du är välkommen att komma ner till Västberga och ta en fika samt titta vad vi håller på med. Ett önskemål som finns är att återuppta de film och bildkvällar vi hade tidigare år, men tyvärr så är det lite osäkert med elmatningen just nu, vi har det i minnet och får vi till elproblemet så kan det mycket väl bli av under vintern.

Tillbakablickar från förr

Ute på vår bangård så finns det som bekant två spår som kallas Frilastspåren, det är två spår nersänkta i en asfaltsplan som idag används för omlastning mellan landsväg och järnväg. Men så har det inte alltid varit, för den här planen byggdes främst för en annan uppgift. Eftersom man inte kunde dra järnvägsspår till alla av SJ´s kunder så beslöt sig SJ att satsa på att ta transporten av godset direkt till kunden utan omvägen via lastbil. De två spåren byggdes för att kunna lasta järnvägsvagnar på ett låglastande släp och köra järnvägsvagnen till ett kortare spår som byggts upp hos kunden. Det här vagnarna kallades Vagnbjörnar och blev stort i efterkrigstid i Sverige och gjordes lite överallt i Riket. Från Frilasten i Västberga kördes det vagnar till en rad olika kunder, bland annat till tvättmedelstillverkare Nordtend i Midsommarkransen. De nordiska konsumentkooperationerna beslöt att samla de nordiska kooperativa kemisk-tekniska fabrikerna, däribland Helios, i en gemensam organisation som blev Nordtend AB. Det var från början av 1960-talet fram till början av 1980-talet, nästan dagliga transporter mellan Frilasten och Midsommarkransen.











Aktiv i SÅS?

Vi har fortfarande stor brist på nya aktiva medlemmar i vår verksamhet och tyvärr så börjar den äldre stammen att bli för gamla för att ligga ute i snö och kyla för att mecka. SÅS har problemet med återväxten och den generationen som ska ta över vårt snart 50-åriga arbete, för nästa år fyller SÅS just 50 år. Det är svårt i en huvudstad med 2 miljoner innevånare att hitta folk som inte har en massa andra typer av hobby, konkurrensen är stenhård. Vi vill ju föra SÅS vidare framåt i 50 år till och till det så behövs det nya krafter. Arbetet är ju helt ideellt men har en trevlig gemenskap där man får lära sig en del utdöende yrken. Vi kräver ingen tidigare erfarenhet, för i SÅS lär vi oss tillsammans och av varandra. Det finns inte heller några krav på att man måste hänga på SÅS varje arbetsdag eller vid varje resa, det är upp till var och en. Så vill du bli en av de som tar SÅS in i framtiden så är du välkommen att besöka eller kontakta oss och vi tror inte att du blir besviken då det är en hel rad olika saker som vi arbetar med, från att sy gardiner till att byta hjul på vagnar samt mecka ånglok. Belöningen för allt slit är att få komma ut och köra våra utflyktståg och vara delaktig i resan. Vi kan inte nog återberätta en av SÅS grundares ordspråk, för att citera Janne Ekeroth: ***”När vi jobbar har vi kul, när vi kör är det fest”.***

Stockholms Ånglokssällskap
Vretensborgsvägen 13B
126 30 Hägersten
www.anglok.com

Org 80 20 16-8129
Pg 83 53 68-2
Tfn 079 340 5341
E-post roland.jonsson45@gmail.com

Styrelsen 2021-22

Ordförande	*Håkan Edeslätt*	*h.edeslaett@outlook.com*	
Vice Ordförande	*David Rolleberg*	*david.rolleberg@gmail.com*	
Kassör	*Lasse Zethraeus*	*lasse.zethraeus@telia.com*	
Sekreterare	*Carl-Erik Olsson*	*carlerik1921@gmail.com. Även Medlemsreistrator/arkiv*	
Ledamot	*Klas Kindberg*	*57klaba@gmail.com*	*Fordonsansvarig*
Ledamot	*Lennart Nilsson*	*lokflennart@gmail.com*	*Säkerhetsansvarig*
Ledamot	*Ulf Larsson*	*uffe-larsson@bredband.net*	*Ansv Katrineholm*
Ledamot	*Lars Beijer*	*beijer.lars@gmail.com*	*Trafikansvarig*
Webbmaster	*Lasse Nelson*	*regulatorn@bahnhof.se*	*Redaktör*

